

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelenik minden vasarnap.

Szerkesztői Iroda.

hova a lap szellemi részét illető küldemények intézendők:
tű utca 337. sz.
Levelek csak bérmentesen fogadjatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — Náná y L a j o s könyvnyomdájába — küldendők be (Bödög-ter, Scheibner-féle ház).

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 5 frt. kr.
Fél évre . . . . . 3 „ 50.
Negyed évre . . . . . 1 „ 30.
Néptanítóknek egész évre 4 „ „
Egyes szám ára . . . . . 10 „

Hirdetési díjak:

Háromhatszós petit sor . . . . . 8 kr.
Nyitlitterben soronként . . . . . 15 „
Bélyeg minden beíratást . . . 30 „

Előfizetési felhívás

„B A J A”
című hetiközlönyre.

Előfizetési feltételek:

okt.-dec. évnegyedre . . . 1 frt 30 kr.

Tisztelet előfizetőinket megrendeléseik melőbbi megújítására kérjük, nehogy a szétkülönbözőben fenakadás történjék.

Baja, 1877. október 14.

E héten körünkbe érkezik a magyar színtársulat, s pár nap mulva az első előadással kezdetét veszi a színjátszó.

Ez alkalommal nem tartóztathatjuk vissza magunkat attól, hogy néhány megjegyzést ne tegyünk viszonyainkra s a magyar Tháliára. Szükségnek látjuk ezt; mert jóllehet a színészpártolás tekintetében Baja közönségét megrögzött apathia sújtó vádjá eddig sem érheté: mindamellett az utolsó évek példából meggyőződünk, hogy Baja város közönsége Thália körül az eddiginél nagyobb mérvű pártolást is képes kifejezni. Kell is hogy kifejtse, mert a magyar színészet ügyét általánosan s a legbensőbb érdekeltység melegével kell fölkarolni.

Alig van intézmény, melynek rendeltetése felől ma oly különböző fogalmak divatoznának, mint az a színészetre néve áll.

Sokan a magyar nyelv leghivatottabb fejlesztőjének, s ez által a nemzetiség hatalmas oszlopának tekintik.

Mások a realismus szemüvegén nézve, nem főznek fel egyebet a színpadon, mint egy üzletész műhelyét, melyben a vállalkozók dolgoznak, hogy megkeressék napi kenyereket.

A közönség egy része pusztán mulatóhely-

nek tekinti a színházat, melytől pénzért gyönyört követel. Vannak, kik e gyönyört a szellemre ható eszményi tisztaságban szeretik élvezni; a más rész azonban — s ez igen tetemes — csak akkor tartja vonzóknak a színművészet produkcióit, ha azok az érzékenység hűzelegnek. — Talán eme romlott izlésű műbarátok kedvéért jutott ma a színpadra az oda nem való sikamlós trivialis és a handabandázó türes látványosság.

Sőt — a fölvilágosodás gúnyjára — akad még egy-egy celt példány a buta sclendrianismus ügyfogyottjainak gárdájából is, mely a színészetben nem lát egyebet komédiának. Szerinte a színész nem különb, mint a csepirtógó, a ki „figurázásaival“ bolondná akarja tenni a publikumot.

A színészet rendeltetésének ezen eltérő fogalmaiban véljük mi föltalálhatni az okát, hogy nem létezik egy általános, egy tömör színházlatogató közönség. Kiki csak a szerint áldoz Tháliának, a mint saját bizarr kívánalmainak megfelel.

Értsék meg és kövessék Thália papjai magasztos földadatukat, értsék meg azt a nagy közönség is, és áldozatai árán ne követeljen a színészétől extraraganciókat szép és nemes által határolt feladatának körén túl.

Nálunk a színészetnek nemzetiségi missió is van fölhagyva, — bár a nyelvfejlesztés és nemzetiség ügyének országn belülről az újabb időben átvette tőle egy szélesebb körű s ennek folytán hatékonyabb organum: az időszaki sajtó.

Ámde így, csaknem fölszámíthatlan fontos-ságu szereppel bír a színészet, mint kultúr-ter-nyező.

A színház a művészet és józslés temploma, a nemzeti közművelődés iskolája.

Értsék meg a színészet magasztos rendeltetését saját értékének fontossága, nemes volta szerint becsülvén, karoljuk ezt fel, hogy képsé-lyen hivatásának betöltésére.

A közigazgatási bizottság

1877. oct. 8-án tartott ülése.

I. Pollák Jakab és Simon házaiból a Sugóvizbeba kivezető csatorna megromlott állapotban

mint vele szembe szállani: de minél nagyobb a küzdelem, minél nehezebb a kitűzött cél elérése, annál nagyobb a győzők érdeme.

Minden kornak meg vannak divatos írói, kik népszerű nevük nyombasával hibáikat befodik, meg más ragyogó elmeszlamények csak századok lefolyta után tudják az őket megillető tiszteletet és elismerést maguknak kivívni: közvetlen közelünkből is hozhatnák mindkettőre példát, sed exempla sunt odiosa, azért inkább a távolbál multra pillantok vissza, melyből látom, hogy volt kor, mely Tasso lángelműjű művét Gerusalemme deliberatát nevéstégesnek találta, hol Ariosto Orlando furiosóját a Maecenas csak e szavakra málatta „bolondság,“ hol Milton „Elvesztett paradicsom“-ának kielőttem tudott találni: de az idő igazságot szolgáltatott e felleírsmert lángelmének, és ma nevük az emberiség szellemóriásainak Pantheonjában ragyog: míg a tartaléktan divatosság bábját reg a megérdemelt feledés mely örvényében nyomtalanul eltűntek.

Azon lángelműjű férfiak sorába, kiket az irodalmi divat magig sem emelt az elismerés őket megillető polcára, tartozik M. A. L u c a n u s is, kinek Pharsaliája Homer és Virgil opoai után, sőt némely tekintetben közvetlenül mellettök, érdemel helyet, és mégis aránylag csak igen kis körben ismeretes, míg szerencsésen pályatársainak fényes neve a homályos okorból napjainkig halványolni nem tudó fényelő átragyog. Igaz, a durva közöpkör Homer-t és Virgil-t képes volt elfelejteni, míg annak nevével porából ki nem vitta G. Bocaccio, ezért pedig tisztelestesse nem tette Dante: de e Lucanus még mindaddig hasonló szerencsétlen nem részesült.

lévén, a tulajdonosok tanácsilag köteleztettek annak kijavítására vagy betemetésére. — Ezen tanács végzés ellen közbevetett felelőbezés folytán a belügyminiszterium szakértői vizsgálatot és egy felraj elkészítését rendelte el. — Ezeknek pótfel-terjesztése után a szakértő felvételeit és felraj elkészítéséért 50 frt mérnöki költség kiűzésére nevezettek újabb tanácsvégzés által kötelezve lettek, — mely végzés ellen újabb feljegyzomadtak. Az alatt, míg ez felterjesztett, megkeresztet az első fellelbezésre a miniszteri döntő határozat, mely szerint a csatorna helyreállításának vagy betemetésének eszközlése a felelőbezők köteletségének ismertetett el.

Bővebb átérthetés kedvéért itt megemlítetük az, hogy nevezettek a csatorna helyreállítását városi költségön kívánták eszközöztetni, mivel ezt a város csinálhatta akkor, midőn nevezett Pollák felelők háza, az úgynevezett „fehér hajó“ vendéglő, a város tulajdona volt, a tanács pedig úgy fogta fel a dolgot, hogy a város a csatornát akkor mint magán tulajdonos állítván fel — az említett vendéglők Pollák felek tulajdonába átmentével a csatorna fenntartás kötelezettsége is Pollák felekre hárult át.

Az 50 frt mérnöki költség tekintetében felterjesztett fellejyomást a miniszterium illetékes elintézés végett a közigazgatási bizottsághoz szarmasztatta vissza, és itt a városi tanács e tekintetben határozata is helyben hagyatván, foganatosítás végett a tanácshoz visszaküldeni rendeltetett.

II. A városi tanács bemutatja az 1877-ik iskolai évre a tanköteles gyermekek és iparos tanoncok összeírását.

Ezen összeírásból kitűnik, hogy összesen 3192 tanköteles gyermek van, kik közül 1166 jár iskolába, 1026 pedig nem jár. — Iparos tanonc van

A »Baja« tárcája.

Marcus Annaeus Lucanus és kora.

— A Pharsaliáról írt tanulmány bevezetése.

(Felőlvastott Budápesten, a philológiai társaság nagygyűlésén 1876. július 5-én.)

Non minor est virtus quam quærore, parta tueri!

A divat nemcsak az öltözékek terén érvényesíti befolyását, a világot időnkint Pandora szelencéjéből új meg új termékkel elárasztván; nemcsak a társasélet szokásai vannak e nagyhatalom veszeljes uralmának alávetve, hol mulékony törvényei határoznak illő és nem illő, szép és nem szép, művelti motor és nevéstéges fonákság fölött: kiterjeszti az hatását az eszmék világára is, hol szelének fordultával azt, mi tegnap az új-ság, szépség és nagyszerűség nyombasával ekeskedett, ma már mint meghaladott álláspontot szokás tekinteni. Már koszorús Berzenyink mondá, hogy minden kornak megvann a maga istene, de szükséges, hogy az ész és igazság vezérnyelve mellett, a kor istenének a divatnak csapongásai fölött örkődjék, túlszáit korlátok közé szorítsa, kegyenczeit a maguk értékére leszállítsa, mostoha gyermekeit pedig illő helyekre felemeli törekedjék: — így lesz azután a helyre igazított divat cultusa észszerű és a világ szépséges divat által felkoptattak bálványozásától megmentve.

Igaz, könnyebb az árral mint az ár ellen úszni, onygyebb a divat szele szerint forgatni köpenyegét,

A jelen alkalommal ezen úgy szólva elefejtett íróra bátorokom figyelmeztet fordítani, az irodalmunkban talált ugyan fordítókra, de eddig egyetlen egy tizzetesebb méltatára sem, hogy iránta köteles elismerésünk adóját lerohassuk, mert „non minor est virtus quam quærore, parta tueri.“

Minden nemzetnél találunk családokat, melyek keblöböl mint nemes törzsnek nemes gyümölcseit egész sorát látjuk a kitűnő férfiaknak származni; Róma a Fabius, Scipio, Claudius, Magyarország a Teleky, Dessewffy, Szechenyi családunk egész sorát köszöni a kiváló férfiaknak: ily szellemileg kiváltsgolt családot képez az Annaeus Seneca család is.

M. A. Seneca, a család törzsfőnöke Cordubában, déli Spanyolhon Baetica tartományában élt; jeles szóbeli tehetség és a kiválóbb római szalonok beszédeinek gyűjtése, a „rhetor“ melléknevet szerzte neki, Augustus uralkodása alatt a római irodalom anyarkorát élte, az írók az egész birodalomból Rómába sereglettek, hol Augustus irodalmi fénykörének sugarai lettek és tehetségük elismerése és jutalomra talált. M. A. S. Rb. is Rómának vette utját két fiával, Marcellussal és S. A. Philosophussal, míg a harmadik, Mela, a család ősi fészkeken Cordubában maradt. A római és spanyol ágra szakadt család tagjainak jelesége, a fejedelmiket és szerencse szármán magasra emelkedett. M. A. S. Phil. kitűnő tehetsége Agrippinával való benső viszonyai folytán Nero nevelője és utóbb mindenható minisztere lett, Cordubában maradt fivére, Mela, pedig Tac. (Ann. XVI. 17). tanúsága szerint, „petitione honorum abstinerat, per ambitionem praeposteram, ut

összesen 402. — Mindkét osztályból írni, olvasni tud 2344. — nem tud 848.

III. A közegészségi állapotról szeptember-hora bemutató tudósításként emésztés szerve bajok, heveny gyomor, bélhurut, részint külön, részint együttesen, majd váltólázak is szövődvé fordultak elő; — szerepeltovábbá elvértve vérheny, a hágmáz és vérhas szaporodó számmal mutatkoztak. —

Haláloszt száma 64, szülöttek száma 67. — Ezen év 9 hónapjában a meghaltak száma 517, — szülöttek száma 540. — Születési többlet 23.

IV. Az adóbehajtás körül az adófelügyelőség határozati javaslata, melynél fogva a városi tanács nagyobb erélyességtel kifejtésére utasítandó, elfogadott; kihagyván abból a fenyegetőzés, hogy különben a felelősség kimondása a jövő bizottsági ülésen indítványoztatni fog.

V. Felvetétt a vallás és közoktatási miniszteriumnak a tanfelügyelőség által bemutatott intérvénye, melyben a közg. bizottság felhívatik, hogy Heitler Jakob izraelita tanítót a hitközség ellenében megvédjé.

Határozottatott, hogy miután Heitler Jakabnak a hitközség nem a congressusi iskolai szabály 24-ik §-ában foglalt intézkedés szemmel tartása mellett mondott fel, a városi tanács felhívatik, hogy Heitler Jakob egyben az országos izraelita iroda elnökének időközben leérkezett intézkedéséhez képest intézkedjék, különösen pedig eddig élvezett fizetését kiadassa és a hitközség esetleges méltatlansága ellen megvédjé. — miről a hitközség, Heitler Jakob és a tanfelügyelőség értesítettnti rendeltetett.

VI. Bemutatott még a tanács részéről kimutatás a közg. ágában működéséről, mely szerint szeptember hóban a tanácsnál beérkezett ügydarabok száma 695. — Ebből elintéztetett 666.

A rendőrkapitányságnál beérkezett írásbeli ügydarabok száma 182, — elintéztetett 176. Szóbeli panasz előfordult és elintéztetett 240.

Marhalevél kiadott 139, lövével 48, — cseleldkönyv 4, igazolási jegy 32.

Rendőrileg befolyt a kórház javára 42 frt, fogmányok kezelése után 49 frt 55 kr, melyek házipénztárba is adattak.

Az árvaszékhez beérkezett 69 ügydarab, melyből elintéztést nyert 64 darab.

Baja város törvényhatóságának

1877. okt. 9-én tartott

közgyűlése.

A napirendre áttérés előtt Dr. Hauser polgármester ur előadja miképen a honvédelmi mi-

equs Romanus consularibus potentia aequaretur", senatori ranggal és ugy Rodubában mint Rómában nagy tekintélyrel bírva, sajátosabb ambícióból semmi hivatalt nem vállalt és abba helyezte egyedüli büszkeségét, hogy egyszerű római lovag létére, mégis oly hatalommal, tekintéllyel és befolyással bírt, mint akár mely volt consul. Neje Acilia, a szónoklat és irodalom terén kortársai előtt nagy hírű Acilius Lucanus leánya volt.

E házasságból született 38-ban Kr. u. Cajsus Caesar Augustus Germanicus másodsorsú és Lucius Caesarianus először consulsága alatt Marcus Annaeus Lucanus.

Tacit. Meláról (Ann. XVI. 17) e fűára vonatkozólag azt jegyzi meg: „Idem generat An. Lucanum grande adiumentum claritudinis.“ De Mela és Acilia házassági írnye nem volt boldog, mert a Julius családól származott imperatorok felsletése, a régi rómaiaknál oly szent házassági kötelekeket meglatizotta, a nők házasságtörése és a házaselek elválása napi runden volt: Mela nem találván házasságában a keresett boldogságot, nejtől elvált és nyolc hónapos fiával Rómába költözött, hogy fia a tisztább latin nyelvet, a lingua urbanát, jókor elsajátítsa és a tudományokban kellő oktatást nyerjen. A gyengéd apa, fiának, Lucanusnak, nevelésére minden lehető gondot fordított. L. tanítói Rhemnius Palemon grammaticus, Virginius rhetor és Cornutus philos. voltak. Tanulótársai közül benső barátságok kötött Aulus Persius Flaccussal, ki utóbb remek satíráival ostorozta a romlottság hinárlására sülyedt Rómát és Saljus Bassussal, kiben kortársai Lucanusra szellemtereken költőt tisztelték.

niszteriumnak tudomására esett, hogy az ujonccsításoknál gyakori visszaélések fordulnak elő, azért országszerte, mint itt is, felülvizsgálatot rendelt el. — Polgármester ur ezen miniszteri rendeletet törvénybe iktözköztet nem találta, sőt helyesnek és szükségesnek is tartotta azért, hogy így az időnkinti felülvizsgálat és már annak tudata is, hogy ily felülvizsgálat elrendelthetik, legalább fékezöleg hasson azokra, kik az ily visszaéléseknek barátjai.

Egyébként polgármester ur kilátásba helyeztet, oly javaslataknak betörjesztését, mely által az ujonccsításnál visszaélések elkövetése, hamar azt végké megszüntetni nem lehetne is, legalább annyira megnehezítették, hogy azzal a visszaélések lehetőségéig megakadályozhassanak, hogy ekként az ifjak megkíméltesseken attól, hogy messziről másodsorú is a sorozó bizottság elé jönni kényserüljenek, mert ha a miniszterium látni fogja, hogy a törvényhatóság maga morális erőt fejt ki a visszaélések korlátozására, a felülvizsgálat által nem fogja az ifjakat zaklatni.

Polgármester urnak előterjesztett magatartása a közgyűlés által helyeseltetett.

Azok után, a mik a megvénél történtek, sokan sokféleképen itélik meg a szóban forgó miniszteri rendeletet. — Sokan ennek kűforrását a megvénél közgöl tisztújítás alkalmából kortesfogásban látják; ámde innen kiindulva Baján nem lett volna szükséges a felülvizsgálatot elrendelni, — mert itt még távol van a tisztújítás ideje. — Közlő azt hiszi, a kortesfogásnak feltevése csak pártábránd. — Egyébiránt tárgyilagosan véve a dolgot, vagy van ezen feltevések visszaélésben rejő alaja vagy nincs; ha nincs alaja, ugy megszűnik kortesfogás lenni, és kár volt felajjulással az illetéket gyanuba ejteni, miután annak feltevése sem kívánható, hogy a felülvizsgálat elrendelése nem is kortesfogási incidensből indult ki; ha pedig van alaja, ugy maga a kortesfogás is dicseletes, mely impossibilissé kívánja tenni a visszaélés emberei és e mellett az állam célját is előmozdítja, — mert hiszen nem új dolog az, hogy vannak sokszor elhatalmasodott megyei cliquek, melyek tisztújítás útján hozzáférhetlenek.*)

2.

A közgyűlés második tárgya volt, a bajai törvényszék visszaállítását kérelmező küldöttségnek jelentése mely szerint az igazságügyi miniszter a küldöttséget nem minden remény nélkül bocsájtotta el, hogy e városnak ebbeli óhajja teljesedni fog. — Mi tudatul vétetett, és báró ifj. Rudics

*) Közöljük t. munkatársunk nézetét, noha a miénkkel homlok-egyes ellenlötben áll.

L. Rómából Athenbe, az ókori műveltség és tudományosság Mekkkájába ment, hogy Rómában nyert kiképzését a görög műveltség elajjtítása által tökéletesítse. A hatalmas Seneca, hogy növendékének, Neronak, nemeslelkű barátot szerezzen, és unokaöccsének a szerencse kapuját megnyissa, Lucanus ajánlotta figyelmébe: Nero az ifjút azonnal Rómába hívta vissza és őt udvarának legbeusóbb körébe vonta: és barátainak társaságába (colours amicorum) felvette. Ez Nero uralkodásának első idöszakában, a sokat magasztalt quinquennium Neronis alatt történt.

A régi római dicsőségért és erényért lelkesülő ábrándos L. a vérszopó Tibérius, az örvényő Caligula, az együgyű Claudius után az ifjú Nerót — a haza megmontófejl tekintetbe s őt egy Panegyriconnal üdvözölte, miáltal annyira megnyerte Nerót, hogy ez őt dacára annak, hogy a törvényes kort meg érte, quaestorára s utóbb auggurjá tette.

A dicsőségért, hazijai nagysága és boldogságáért lelkesülő ifju azt hitte, hogy Nero alatt Augustus fénykorára ismét felfog derülni. Aug. ép ugy mint később XIV. Lajos az irodalmat és művészetet hajlamából és politikából ápolta, példájával a szépművészeteket a magasabb körök életszükségévé tette, s ő valamint egyéb nagylelkű műbarátok, mint a Maccenasok, Messalák, Polliók a tehetségeket felismerve és pártolva az irodalmat a tőkely zenitje felé emelték. Ovidius, Virg. Hor. Tibul. Propertius világtörténelmi jelentőségre emelkedtek. Mily bőkezűséggel jutalmazták a tehetséget már Cicero korában, mely pedig irodalmi fényre Augustussal nem versenyezhetik, erre csak egy példát ho-

József országgyűlési képviselő urnak, valamint saját képviselőnk Tóth Kálmán urnak is a kérelem támogatásáért köszönet szavazatán, további pártolásra felkértettek.

(Vége következik.)

Nagyságos járdataposók.

— A társaságból. —

(Vége.)

Hihetetlen, valóban hihetetlen lehet idegen államok előtt, hogy létezik egy ország, melyben olyan emberek emelkednek a társadalom felszínére, kiknek tires koponyán, pénzen és a nép beteg fokélyes részének dicsöitéson kívül, semmijük nincs, hogy van egy ország, hol kinevetik a józan ész, munka és becsület eszméjéről ábrándozás szegény és szerény epicier-eit, ha lassu, de alapos önképesítés, szorgos munkálodás útján óhaját odáig jutni, hova hiru dörök tömege a bölcsöböl lépteti a „nagyságos járdataposókat.“

És létezik ily ország! Mert Magyarországnban ez így van!

Nálunk a „flasterteretek a közérkölcstelenség apostolai, a romlottság, a szellemi törpék magasulnak ki, mint elsőik, a társadalom délgetei öke, mint satnya virágának satnya gyümölcését; Pénz, vagyon és rang, tres facient collegium: ez nálunk éppen elég arra, hogy birtokosa a köznapiaság színvonalán felülemelkedve, mint jelentőséges egyén bántalmassék és tiszteltessek.

Nincs osztály, nincs hely, hol e kétlábu te nemények ne létezenek Ok mindenütt vannak. Vállalatok, hazafas és közművelődési célok, könyörintézmények, politikai mozgalmak terén: szóval mindenütt első helyet arrogálhatnak, s legtöbb esetben nyerne is a „nagyságos járdataposók.“

Élősidű férgek a társadalom beteges, satnya testén. És ez élősidűk száma napról-napra nagyobb mérveket ölt.

Mi becsületes polgári osztály, tárt karokkal fogadjuk, ha egy nagyságos, vagy flasterterter beszaog családi békés tűzhelyünkre, — örülünk rajta, ha bökökat mond! Ügyefogyott szegények vagyunk. Nem gondoljuk meg, hogy ez emberek gyilkoló miasmákkal töltik meg a levegőt, hogy mészédes szavuk méreg, mely megfertözteti a tisztá ártatlan kbelet.

Még meg is kövencök azt talán, ki az összerugdalt, letipört közérkölcsliség, a polgári becsület nevében így kiáltana reánk: „Küszöböljétek ki a polgári családok szentelt köréből öket, kergessétek ki a leányos házakból, verjétek ki közületek, — mert megrontanak titeket!“

zok fel. Plinius szerint (7, 40) dacára annak, hogy a szmészet a költészet és többi szépművészetek mellett legkevésbére becsülték, mégis Q. Roscius Gallus szmés 50.000 forint évi fizetést húzött és a legmagasabb rangú férfiak, mint Sulla, Cicero benső barátságukra méltatták.

Az alig 20 évet meghaladott L. lázas irodalmi tevékenységét fejték ki. Catacausnum Iliacus, Catalogus Heroicum, Hectoris Itra, Orpheus, Saturnalia, Silvarum libri decem, Satiricae fabulae XIV., Medea stb. című műveiben ritka szellemi terjedtséggel, a dráma, epos és lyra terén egyenlő jelességgel foglalkodott; e munkák ugyan elveszték, de kitűnősögekről tanuskodik kortársainak és kevéssel utána élt műtészeknek, költökek egybehangzó dicsérete. Hogy többet ne említsék, legyen elég itt csak Fac. Ann. I. XV. 49., P. Papinius Statius (Silvae II. könyv előző és u. ott a 7 ik dal) Quintil. Inst. orat. (X I.) Martialis (epigr. VII K. 20-21. 22. eprg és a XIV K. 194 epigr) és Silonius Apollinaris utalmom.

(Vége következik.)

Dr. Margalits Ede.

Mert hát mik is ők tulajdonképen?

A társadalom heréi.

Elhagyott helyeken kellene számukra intézkedéseket építeni, mint Palaeatina leprásainak, kiknek csak látásától is óvja az anya gyermekét, a férj — nejét, a család — minden tagját, mert azoknak tekintetük is kárhoz, még a megpillantásuk is irtozatos.

Nyomorékok! erkölcsileg kivétel nélkül, testileg kevés kivétellel. Megvetett férgek a saját lelkiismeretük kriteriuma előtt.

És ezek után az emberek után rajong a társadalom nagy része! Ezek után a nyomorultak után esnek a nők serege.

Ezeknek a heréknek óvezi üres fejét a dicsőség és fölkapottság glóriája!

No de mikor oly kedves, csinos, szellemű emberek — szegény — méltóságos és nagyságos járdataposók.

„Székesfehérvár és Vidéke.”

Baja, 1877. okt. 12.

A „Pécsi Figyelő” 40-ik száma „A vér adó-z s a rólók” cím alatti cikkében lapunknak „A verádó Bácsmegyében” feliratu közleményével foglalkozik, mondván, hogy

„a „Baja” zombori névtelen levelezőjének a kormány intézkedése nem tetszik, mint kizárólag Bácsmegyére szól és mivel nyilván a főispán feljelentésre keletkezett. Cselszöveget emleget, mely némi vizsgálat után egész meztelenségben tárul szemek elé, hálóról szól, melyet ravasz kezek a megye házában szönek a közel tisztult szál alkalmára, hogy a megye főispánja mindenképen genozirova érzi magát a megye tulajdonképi kormány-úzó által sat. — Aztán majveszkel, hogy mennyi költésbe fog kerülni ezen felülvizsgálat és mennyi zaklatás, és végre azt állítja, hogy külső a turpisság: de hogyan sült ki? azal adós maradt.

Nem irgélylik a megye székhelyéről felszólalt védőnek szerepét és csak azt mondjuk, hogy majd a felülvizsgálat után lehet megmondani, a turpisságot kit vagy kikre kelljen alkalmazni, de anyai bizonyos, hogy Bácsmegyére nézve bizony sérelmes, hogy első ízben és csak ezen megyére terjed ki a felülvizsgálat, holott a vesztegetések és szaralások csaknem általánosak, képezvén kivételt a tiszta eljárás.

Ami a szaralást illeti, mi t. laptársunkkal tökéletesen egy nézetben vagyunk. Ki is nyilvánítottuk, hogy ez oly baj, melyet orvosni kell, és csak azt mondtunk és ismételtük is, hogy a kormány felülvizsgálati rendelkezésével a cél nem éretik el.

Mi helyesebbnek az elvet, de kárhozhatjuk az eszközöket, melyekkel az elvet diadalra akarják juttatni. A „Pécsi Figyelő” valamint az összes sajtó, mely ezen kérdésben Bácsmegye ellen frontot csinált, sokkal tavóbb áll a hely színeről, sem hogy világosan láthatná, minő dolgok történnek itt nálunk és miként szokták itt a köztöt az egének érdekeinek alárendelni? — Ezen eszközök használata ellen szólat fel levelezők és „denunciáció” mint korfas fogást nevezte el turpisságnak, mely valóban ki is sült, miként ennek Bácsmegye törvényhatóságának legutóbbi közgyűlése bizonyos jelet ad. Egyébként hisszük, hogy a feljelentés indokainak részletes kiderítésével t. laptársunkat is a mi nézetünkre hódítjuk.

Külföldiek.

— **Sajátosságok halál-ök.** Bizt Keresztély bajai ács-mester 5 éves hasonnevű fiacskája a mult hét egyik napján az udvaron szaladgált. Futás közben elesett, de oly szerencsétlenül, hogy a zsebében levő tentás-öveg elröhött, hasába furdott és belelt átmetsz. Rövid néhány perc múlva — még az orvosi-segély megérkezése előtt — a kis fiu hulla volt.

— **Csöke Sándor szinitigazgató** távolléte alatt a bérlet gyűjtésével Marossy Károly ur van megbizva.

— **Pórlud jött pénzügyörök.** Történt, hogy az állam pénzügyei leltt érhök 2 közege — a köznép nyelvén „fináncz” — egy szent-istványi kenyérsütőnél vagy 20 font „szüz” dohányt talált. Az asszonyra 40 frt bírságot röhött, de ez csak 20 frtot akart fizetni oly kikötéssel, hogy tovább ne motozzának a házában. Erre a pénzügyörök rá nem állván, felmentek a padlásra kutatásokat folytatni, mely idő alatt az élelmes kenyérsütő az „elkötött” dohányt fűtött kemezejebe dobta, úgy hogy midőn a pénzügyörök a padlásról ismét lesétáltak, a zamatos pipatóléknek csak pórnycjét találták.

— **Beküldött.** Engedje meg, tekintetes szerkesztő,

ur, hogy b. lapja mult heti számában a török sebesültek javára rendezett bárra vonatkozó jegyzetbe, mi, mint a táncmulás rendező, viszont némi megjegyzést tegyünk. Tisztelt beklőd urhoz azon kérdést börtökölünk intézni, vajjon mi, kik a helybeli izr. ifjuság legnagyobb részének bejegyzésével használtuk az izrael. ifjusági címet, megszerztük-e eme tettünk által az izrael. ifjusági tustületet? Vagy beklőd ur talán egymaga képviseli az izrael. ifjuságot, hogy ugyszólván kérdőre vou vakmerőségünk (!) miatt: Kételkedünk kell azon, hogy beklőd urnak mind az öt érteke értenetlen állapotban lett volna a terem megtekintésénél, mert észre kellett volna vennie, hogy a terem nem kongott épen az árességtől, és hogy a számos közönség kedélyesen mulatott. Ha a szegény török sebesült részére csupan 39 frt 60 kr. jutott, mely összeget a „Pester Lloyd” a szerkesztőségének szives közbenjárásával a budapesti török követséghez (Talan főkonzultátszó — Szerk.) juttatunk, elég sajnos, de még sajnásabb az, hogy vannak oly egének is, kik nem csak hogy önmaguk megtagadják egy nemes céltől pártfogásukat, de roz indultának annyira mennek, másokat is otromba sergetésekkel illeti és azoknak tetteit becsmérlni. — Baja, 1877. október 10. — Frank Ármán, Klein Adolf.

— **Bácskai k ör.** Bács-Bodrogh megyéből számosan tartózkodnak Budapesten. Míg magában véve e tekintélyes szám elég biztosított nyujt arra nézve, hogy egy életképes egyletnek (melynek címe „bácskai kör” leend), minden szükséges kellékeit magában foglalja. A létesítendő egyletnek főcélja leend a kölcsönös ismerkedés, az össztartozandóság érzetének kifejítése és egyszek segítése. Ily társas szellem utján óhajják előkészíteni az utat arra nézve, hogy jövőre egész Bács-Bodrogh megyét, mint az ország egyik jelentékeny részét, egy rendezett állannak étető levegőjét képező, egészséges közszellem lenje át. — Ez vezérlete a bácskai ifjakat azon összejevetelre, mely a „Hlakti” költésház egyik termében történt, hol is egy sziv egy lélekkel kimondatott, hogy a Budapesten tartózkodó bácsmegyei ifjuság kivétel nélkül óhajtja a „Bácskai kör” megalakulását, az alapszabályok kidolgozására a következő bizottság választatott: Vaaly Emil, Deák Andor a bizottság előadója, Czvetkovits Péter, Biber Gyula, Vujevits Simon, Kiss Gyula és Lederer Pál. Az alakulóndó rendes gyűlést a bizottság legközelebb kitűzendő, melyre is a bácskai urakat tisztelettel minél tömegesebb megjelenésre kéri: Vaaly Emil, Deák Andor, Czvetkovits Péter, Vujevits Simon, Biber Gyula, Kiss Gyula. (Közvélemény.)

— **Topolyáról írják** az „Ujvidék”-nek: Régi dolog új kiadásban, hogy a szerlemföltés minő sajátosság eszközökhöz folyamodik szerleme tárgyának megtartásában. A krónika most egy parasztról szól, ki ropant szerlemében szerleme tárgyának, mirt t. i. feleségének orrát leharapta. A megcsontított nő vértől boritva siet panaszra a bírőhoz. Ez rögtön hivajta a kegyetlen férjt s erősen vallotta tettének indokai felől, mire a paraszt egész nyugodtsággal következőké logikált mentségére: „én szeretem egy is, de hogy más ne szerethesse, alkalmaztam ezen szert.” Mint tudóstók megjegyzí, az indoklás úgy a bíróság mint a hitesters elfogadván, most is tovább együtt élnek. — Ugyancsak Topolyán, nem sokára ez esetet követőleg, egy kanasz harapott az öt borral megtraktált gazda orrába, s csakis a gazda szájában levő pipa mentette meg a gazdat a bekövetkezhető megszépüléstől. Nem volna szives t. barátunk egy kis neprokonsági kutatásokat tenni azon vidéken, ha vajjon nem állanak-e atyafiságban az orrvagosos crnagorakkal?

— **A török-magyar barátság** még a bírósági eljárásoknál is mutatkozik. Tatár János felperes bepanaszolta Földházi Pál h. m. vásárhelyi lakos alperest, hogy ő neki 7 frttal tartozik s nem akarja megfizetni. A járásbíró maga elébe idézi alperest, aki állítja, hogy ő a 7 frttól már 4 frtot különböző címekbe leröhött és csak 3 frttal tartozik még. Felperes ezen tagadásra így szól: „No ha kend a 4 frtot eltagadja, úgy énnekem a 3 frt sem kell, mert ugy is a törököknek szántam, hanem fizesse kend be a törökök részére.” Alperes e beszéde megdöbbenve kerdi felperestől: Hat igazán oda szánta kend azt a pénzt, komán? .. Igazán, felelt felperes! No hát, ha ugy van, akkor én is megfizetem meg egyszer a 4 frtot, legyen mind a 7 frt a törököké. — Ugy is lett, a 4 frt még az nap elküldetett a polgármesterhez azon kéressel, csatolja ezen összeget a törökök számára gyűjtött adakazásokhoz. — A két pörös pedig kezét fogva, kibéltülve távozott el jó barátságban a bíróságtól. (Vásárhelyi Közlöny.)

— **„Balaton-egylet”** alapítását tervezik tala a Dunán. Az egyesület a „Kárpát-egylet” mintájára alakulna meg. Bátorfi Lajos, a „Zalai Közlöny” szerkesztője, nyílt levelet irt e tárgyban Simon Zsigmond thányi apáthoz, melyben az egyesület első teendője volna tagjai számára ilyen könyvtárt létesíteni. Magyarország

valamennyi lapját a furdői idény alatt járatni; a tihanyi viszhangho: lépcsőt, a remetelakhoz kikötői létesíteni, a Balatont felmérteni, kirándulókat rendezni ásatásokat eszközölni, stb. Szóval a furdővendégek szellemi szórakozását tudományos eszközökkel előmozdítani, a vendégek kényelmét lehetőleg megszerezni. A tagok alapítók s pártolókból állnának, kik az egylet által nyújtandó s szerzendő előnyben részesülének s az egylet minden egyve beléletének működéséről díszes évkönyvet kapnának, mi által a szellemi kapcsolás kiegészítendő közt évről-évre szilárdulást nyerse az egyleti tagok családjaí már mint ismerős helyre érkezzenek meg. A tulajdonos szerzetből anyagi áldozatot nem kérnének, csak annyit az eszmét fölkarjoja, s ha az nagyobb körben viszhangra talál, megtestesítésében segédkezzék.

— **„Apyoll” zenemű-folyóirat** legujabb (19-ik) száma következő tartalommal jelent meg: 1) Bátorfi előre, keringő Hölz Lőrincetől. 2) Praeludium Kapi Gyulától. A zongorázók és énekesek számára igen, ajánlható folyóirat előfizetési ára egész évre 6 frt-félévre 3 frt, a jelen szám ára 50 kr, mely a kiadó hí vatalhoz (Budapest, vár országház utca 94 sz. a.) legcélszerűbben postautalvánnyal küldendő meg. Kivánatra a lap utánvéttel is küldetik. Meg folyton előfizetheti az egész érvolyamra.

— **Pirvitzer Frigyes** budapesti zenemű-kereskedésében megjelent és hozzánk beklődött: „Plevena induló”, zongorára szerzét Janicsáry Ferenc. Ára 50 kr.

Apróságok.

— **Nem nagy mesterség.** Midőn a magyar káplár tanította az ujonczot német commandó szóra foggyerét forgatni, a hadnagy figyelmeztette, hogy a szavakat helyesen ejtse ki, nem pedig így: Hapták, Riktaj, Lingsó, Regsó, Baifusz, stb., mire a káplár azt felelte, hogy hát hadnagy ur kitűndő-e mondani ezt a magyar szót: „tyuk nyak.”

— **No pizon** nárd mesterszág: hát „tuknak.”

— **Egy lábom.** Ballerina és drámai színészno vitáltak együtt egymás szakmája fölött.

— **On nem volna képes** egy lábom állani oly sokáig mint én, bármédig tanulni is.

— **Hja — viszonza** a drámai színészno, — arra csak a libák képesek.

— **Semmi surrogatim!** Igazgató ur, megvárom, hogy ma „Don Juan” előadásán valódi pezsgőt adasson a szinpadra! — mondá a színész az igazgatónak.

— **Jó, holnap „Ármany és szerlemet”** adjuk, ön játsza Ferdinándot s gondoskodjon, hogy ön az utolsó felvonásban valódi mérget kapjon!

Üzleti tudositás.

Baja, 1877. okt. 13.

Ma következő árakat jegyzünk: Buza hektoliterként 11—11. 50, zab metermázsánként 6—6. 30, árpa 7. —, rozs 7. 40, köles 5. 80, kukorica (csöves) zsákja 1 —, burgonya zsákja — 80.

Az első es. kír.

Dunagőzhajózási társulat posta- és személyszállító hajóinak menetrendje.

Bajáról Budapestre: Napenként délután 1/3 órakor, és azonkívül naponta, kivéve szerdán, reggeli 4 órakor.

Bajáról Mohácsra: napenként esti 8 órakor, és azonkívül hétfőn, szerdán csütörtökön és szombatán d. u. 3. szerdán és szombatán reggeli 6 órakor.

Bajáról Ujvidékre: hétfőn, szerdán, és csütörtökön szombatán szombatán d. u. 3 órakor, szerdán és szombatán reggeli 6 órakor.

Bajáról Zimonyba: hétfőn és csütörtökön d. u. 3 órakor, szerdán és szombatán reggel 6 órakor.

Bajáról Orsovára: szerdán és szombatán reggeli 6 órakor. A szerdán és szombatán innét induló 2 hajó Szekeső állomást nem érni.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Erdélyi Gyula.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik, hogy a Szabadkai kir. törvényszék mint esőbírósnak f. é. június 11-én 7819-ik sz. alatt kelt megkereséséhez képest a Pilaszánovits Lajos esődtömegehez tartozó ingatlanok jelesül, a Borsod-Ó-Legyeni 33 és 34-ik számú telekjegyzőkönyvekben 90. 91 és 194 h. r. számok alatt felvett egy tagban lévő 507 ³²⁸/₁₀₀₀ holdat tevő szántóföldek és kaszálók, valamint az azon talált összes gazdasági épületek, mely birtok mindössze 105,614 frtra van felbecsülve — 1877. évi novemberhó 1-ső napjának d. e. 10 órákor mint második határidőben Borsod községében nyilvános bírói árverés útján az alábbi feltételek mellett elfognak adatni.

1-ször. A Borsod-Ó-Legyeni 33 és 34 számú tjkvekben fentí hr. sz. alatt felvett 507 hold és ³²⁸/₁₀₀₀ ölet tevő birtok s az azon levő gazdasági épületek kiküldési ára 105,614 frt becs ár lened, mely birtok azonban ezen második árverésen 100,000 frton alul sem lesz leíthető.

2-ször. Árverezni szándékozik tartoznak a kiküldési árnak 10%-tőljárt készpénzben, vagy takarékpénztári könyvecskében a kiküldött kezéhez bánatpénzzel letenni.

2-ször. Vevő köteles a vételárat három részletben, és pedig 15%-tőlit az árverés napjától számított 3 hó alatt, 35%-tőlit az árveréstől számított 6 hó alatt, végre 50%-tőlit, melye a bánatpénz is beszámítandó lézen, szintén az árveréstől számított 9 hó alatt, mindenkor az esedékes 6% kamatokkal együtt az eljáruló tkvi. hatóságtól eleve kieszközölendő utalvány alapján a bajai m. kir. adóhivatalnál mint bírói letéttárnál lefizetni.

4-ször. Vevő köteles az épületeket a birtokba lépés napján tűzkár ellen biztosítani.

5-ször. Vevő a megvett birtokhoz tartozó ugarföldeket 1878. évi január 1-én ellenben a tavaszi földeket csak is az 1878. évi termés letakarítása után veszi birtokba, vagy is a bérszerződést 1878. évre érvényben tartani köteles, a haszonbér is ez évre érvényben.

6-ször. Vevő a jelenlegi haszonbérlelők takarmányának és gabonájának 1879. évi januárhó 1-ső napjáig a kérdéses birtokon helyet adni tartozik.

7-szer. A tulajdonjog bekebelezése csak a vétel ár és kamatainak egy a kincstári illetéknek teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból és terhemenesen eszközölteni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

8-ször. A mennyiben vevő ezen árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne a megvett ingatlan az érdekelt felek bármelyikének kérelmére, vevő veszélyén és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett, újabb árverés alá fog bocsátatni, és csupán egy határidőnek kitézésével az előbbi becserón alul is eladatni. Felhívatnak mindazok, kik az előárverendő ingatlanok iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetnek, hogy kereseteiket jelen hirdetőmennynek a hivatalos lapban utolsó megjelenésétől számított 15 napok alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál — habár külön értesítést nem vettek is — benyujtsák. különben azok az árverést nem fogván megakadályozni, egyedül a vételárra fognak utasítani.

Baján, 1877. október 1.

Kálósi József,

albró mint kiküldött végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik, hogy a szabadkai kir. törvényszék mind esőbírósnak f. é. június 11-én 7819. sz. alatt kelt megkereséséhez képest a Pilaszánovics Lajos esődtömegehez tartozó ingatlanok jelesül a bajai 1270-ik számú tjkben A. II. 2341. és A. III. 2342. hrzi számok alatt felvett házhelyek és az ezeken épült és 86,676 frtra becsült emeletes f. évi október hó 28-ik napján délutáni 3 1/2 órákor miú második határ időben ezen kir. járásbíróság polgári osztálya kiadó hivatali helyiségében nyilvános bírói árverés útján a következő feltételek mellett eladatni fognak:

1. A bajai 1270. számú tjkben A. II. 2341. hz. és A. III. 2342 hz. sz. a. felvett házhelyek és az ezeken épült házak kiküldési ára 86,676 frt becsár leed, 50,000 frton alul azonban ezen második árverésen sem lesz leíthető.

2. Árverezni szándékozik tartoznak a kiküldési árnak 10%-tőljárt készpénzben, vagy takarékpénztári könyvecskében a kiküldött kezéhez bánatpénzzel letenni.

3. Vevő köteles a vételárnak felerészét az árverés napjától számított három hó alatt, másik felét pedig, melybe a bánatpénz betundandó, szintén az árveréstől számított hat hó alatt, mindenkor az esedékes 6% kamatokkal együtt az eljáruló telekkönyvi hatóságtól eleve kieszközölendő utalvány alapján a bajai m. kir. adóhivatalnál, mint bírói letéttárnál lefizetni.

4. Vevő köteles a lakházat a birtokba lépés napján tűzkár ellen biztosítani.

5. Vevő az árverésnek jóváhagyása után azonnal birtokba lép, a mely időponttól a ház jövedelme is őt illeti.

6. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak, egy a kincstári illetéknek teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból és terhemenesen eszközölteni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7. A mennyiben vevő ezen árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekelt felek bármelyikének kérelmére vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett, újabb árverés alá fog bocsátatni, és csupán egy határidőnek kitézésével az előbbi becserón alul is eladatni. — Felhívatnak mindazok, kik az előárverendő ingatlanok iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetnek, hogy kereseteiket jelen hirdetőmennynek a hivatalos lapban utolsó megjelenésétől számított 15 napok alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál — habár külön értesítést nem vettek is — benyujtsák, különben azok az árverést nem fogván megakadályozni, egyedül a vételárra fognak utasítani.

Baján, 1877. szeptember 25.

Kálósi József,

albró, mint kiküldött végrehajtó.

Legnagyobb
ZONGORA -
TEREM

e leghearsebb bel- és külföldi, valamint saját gyártmányú zongorák, pianók és harmoniumokból, a legutányabb gyári árak mellett többévi írásbeli jótállással.

STOBEL FRIGYES

zongoragyáros,
Budapest, vaci-utca 1. a városházter sarkán.
(Bemenet: szabarm-utca)

Nyomatott Nánay Lajos könyvnyomdájában Baján

Értesítés.

Van szerencsém a t. c. közönség tudomására hozni, hogy más nagyobb városok példáját követve, serüldő leányok számára kereskedelmi tanfolyamot nyitni szándékozom, melynek tárgyat kizárólag kereskedelmi számtan, könyvvitel és levelezés képezendik. Mindamellett kívánatra más tárgyakra is kiterjedhet a tanítás. Az általam előadandó tárgyakra néve a tanfolyam a német lesz; ha netalán a magyarnyelv is kívántatnék gondoskodni fogok a megfelelő tanerőről. Bizonys számú egyénekből alakult csoport, ha úgy kívánna, külön oktatást is nyerhet. A tanítás naponként délutáni 4 óratól kezdve 1 vagy 2 óra hosszig tarthat. Ennek meghatározása valamint a havonként fizetendő tandíj megállapítása a jelentkezők számától függ, de semmiesetre sem fog 3 forintot meghaladni. Az előadások iskolákba fognak tartatni.

Sok városban az ilyen tanfolyamok igen látogatottak, miután a nők azon törekvése, hogy maguknak önálló munkakört szerezzenek, fölülte kívánatossá teszi a kereskedelmi szakba vágó ismeretek elsajátítását. Minél fogva reményem, hogy városunk értelmes és a kor igényeit felfogó közönségünk számát elmulasztani az alkalmat és becses bizalmával meg fog tisztelni.

Kitímó tisztelettel

Stekler Sámuel

A közép keres. tanoda tulajdonosa
és igazgatója

HIRDET MÉNY.

Pilaszánovics Lajos esődtömegehez tartozó bajai emeletes házban több lakás, bolt, istálló s a ház melletti

ÜRES TELEK

október 24-től kiadó.

Bővebb tudósítást nyerhetni

Pilaszánovics Antal,

3-3

tömeggondnoknál.

TERENZ JÓZSEF KESERÜVIZ-FORRÁS

A leghatásosb valamennyi keserüviz között

Hatásban az által különbözik előnyösen a többi ismert keserüvitzől, hogy kisebb adagokban hatásos s hosszabb használata nem okoz utóhá-
Dr. Leidesdorf Miksa tanár.

Valamennyi budai keserüviz között kellemes íze és jeles hatása által tünik ki: gyomor- és bélhurta megrogzott szerkedésnél, alhasi vérgyógyásálat valamint vértelenségeknek, aranyórnél, étvágytalanságnál
Dr. Kiss Sándor, budai körkört. 1877. aug. 28-án. ház- igazgatója.

Különösen az által tünik ki, hogy enyhén keserű, nem kellemetlen íze és hogy még hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat és emésztést.
Dr. Korányi tanár és kir. tanácsos.

A hatás kivétel nélkül gyors, biztos és fájdalom nélküli.
Dr. Bárány Lichtenfels Szanczoni, tanár tikk. 1877. aug. 18-án.

Készletben minden átványvisz-taktában. Nagybani rátkár Baján: **HERZFELD HENRIK** urnál. Nyomatványok stb. ingyen. A szerküldést igazgatóságnál Budapestben.
Rendess adag: egy fél pohorpalárral.